

У спеціалізовану вчену раду Д 12.105.03
у Донбаській державній машинобудівній академії
Міністерства освіти і науки України

**ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію Житаря Максима Олеговича
на тему: «Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній
діяльності банків»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит**

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Необхідність активізації участі банків в інвестиційному процесі зумовлена потребою успішного розвитку як банківської системи, так і економіки країни в цілому. Банківські установи зацікавлені у стабільності економічного середовища яке є необхідною умовою їх діяльності, а з іншого боку – стабільність економічного розвитку країни значною мірою залежить від рівня стійкості та еластичності банківської системи та й її ефективного функціонування. Необхідно відзначити досить тривалий шлях розвитку банківського інвестування у економіці України та його активну роль у формуванні ринкових економічних відносин між суб'єктами бізнесу.

Цілком очевидно, що на сучасному етапі будуть виживати тільки ті банки, які можуть швидко адаптуватися до тенденцій виходу з наявної глибокої фінансової кризи. Тому основним завданням сучасних банківських установ повинна стати розробка нових механізмів забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень. З цих позицій тема дисертаційного дослідження Житаря М.О. є актуальною та своєчасною.

Вдале формулювання мети дослідження, яка полягає в розвитку

теоретичних зasad, розробці методичних положень та практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків, дозволило визначити об'єкт, предмет дослідження, перелік задач, до основних з яких слід віднести: визначення теоретико-методичних зasad забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків; розробка концепції забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків та удосконалення відповідних науково-методичних підходів в даній сфері.

Актуальність дослідження також підтверджується його зв'язком з темами науково-дослідних робіт Донецького національного університету МОН України (м.Вінниця), зокрема: «Вдосконалення фінансово-кредитних механізмів управління економічним розвитком України» (номер державної реєстрації 0109U007300, 2009–2013 pp.), в межах якої автором розроблена концепція забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків; «Механізм управління розвитком фінансово-інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання реального сектора економіки» (номер державної реєстрації 0111U000407, 2011–2013 pp.), у межах якої автором розроблено методичний підхід до вибору інвестиційної стратегії банків з урахуванням інституціональної гнучкості прийняття рішень, ринкових показників інвестиційної діяльності, макроекономічних факторів та інвестиційних можливостей банків.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій.

Аналіз дисертаційної роботи Житаря М.О. дає підстави стверджувати, що висновки і рекомендації, отримані у процесі дослідження, є науково обґрунтованими та мають теоретичне, методичне та практичне значення, про що переконливо свідчить система використаних в роботі наукових методів і прийомів дослідження, репрезентативний обсяг проаналізованої статистичної інформації і наукових праць провідних вітчизняних та зарубіжних учених з проблем забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній

діяльності банків.

Визначені в дисертації мета і завдання дослідження, об'єкт і предмет відповідають обраній темі, результати дослідження достатньо аргументовані та доведені теоретично, характеризуються науково-практичною новизною.

Достовірність результатів дисертаційної роботи Житаря М. О. підтверджується логічною послідовністю викладення наукових результатів дослідження та аналітичним узагальненням існуючих теоретичних розробок та практичного досвіду з проблем забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків.

Подані у роботі висновки та рекомендації достатньою мірою обґрунтовані, є результатом наукового пошуку та всебічного аналізу економічних явищ відповідно до поставленої мети та завдань дослідження.

Значним позитивним моментом роботи є використання сучасних методів дослідження, зокрема: системний підхід, методи угрупувань і факторного аналізу, експертних оцінок, аналізу ієархій, економіко-математичного моделювання.

Дисертаційна робота цілком логічна у своїй структурній побудові, складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Наукова новизна одержаних результатів.

До числа основних положень і результатів, що характеризуються науковою новизною, слід віднести:

1. Авторське визначення поняття «фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків» (с.31-34), що містить елементи наукової новизни та є цікавим, передусім, в теоретичному плані.

2. Виглядають науково обґрунтованими розроблені концептуальні положення забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків на засадах системного підходу, що об'єднує загальнонаукові та специфічні принципи, мету, задачі, елементи механізму їх реалізації, а також критерій ефективності, та створює передумови забезпечення

прибутковості інвестиційної діяльності банків з одночасним підвищеннем можливостей реалізації виникаючих перспектив, на основі оптимізації рівня фінансової гнучкості прийняття рішень, в частині її ринкової, інституційної та адміністративних складових (с. 69-86).

3. Заслуговує на науково-методичну увагу удосконалений автором підхід до оптимізації інвестиційного портфеля з урахуванням ринкової гнучкості на основі застосування методів кореляційно-регресійного аналізу, який, на відміну від існуючих, при моделюванні оптимальної структури інвестиційного портфеля враховує систематичні, специфічні фактори ринкової гнучкості, а також ресурсний потенціал банку, що дозволяє сформувати вектор розвитку в залежності від знаходження фактичної прибутковості в додатній (від'ємній) області значень або за їх межами та забезпечити обґрунтованість у прийнятті управлінських рішень в інвестиційній діяльності банків як в короткостроковій, так і довгостроковій перспективах (с. 101-119).

4. Викликає науково-практичний інтерес подальший розвиток автором стратегії забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків шляхом включення до неї інструментів подолання інституційних, ринкових та адміністративних обмежень гнучкості прийняття рішень на рівні інвестиційного відділу банку при підготовці Інвестиційної декларації, що сприятиме підвищенню оперативності прийняття управлінських рішень (с. 173-182).

Наукові положення дисертаційної роботи Житаря М.О., що виносяться на захист, в достатній мірі обґрунтовані, мають теоретичну і науково-практичну значимість, високий науковий рівень, підверджені аналізом фактичного матеріалу.

Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації. Автореферат дисертації у повній мірі розкриває основні її положення та є ідентичним за структурою та змістом дисертації. Дисертація та автореферат відповідають вимогам, що пред'являються до робіт на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Повнота відображення результатів дослідження в опублікованих працях.

В опублікованих працях здобувача достатньо повно відображені зміст кандидатської дисертації, сутність отриманих результатів та їх наукову новизну. Основні положення і результати дослідження викладені в 22 наукових працях загальним обсягом 5,64 д.а., з яких особисто автору належить 5,12 ум.-друк. арк., 11 робіт опубліковано в наукових фахових виданнях (у тому числі 2 колективні монографії, чотири статті – у виданнях, включених до міжнародних наукометрических баз), та 11 тез матеріалів конференцій. Внесок автора у роботи, опубліковані у співавторстві належним чином конкретизовано в авторефераті у переліку опублікованих за темою дисертації праць. Обсяг, кількість і зміст друкованих робіт відповідають вимогам, що ставляться до кандидатських дисертацій. На захист дисертації винесено виключно особисті розробки Житаря М.О.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає в тому, що вони розширяють існуючі уявлення про особливості забезпечення фінансової гнучкості при прийнятті банками інвестиційних рішень в умовах макроекономічної та макрофінансової нестабільності.

Окремі положення та висновки дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі Донецького національного університету (м. Вінниця) при викладанні дисциплін «Банківська система», «Інвестиційний аналіз», «Проектне фінансування».

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони дають можливість підвищити фінансову гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності конкретних банків, що підтверджується відповідними офіційними довідками (акт ПАТ «Укрсоцбанк» від 29.05.2015 № 06.701 – 186\12352; довідка ПАТ «Перший український міжнародний банк» від 03.06.2014 ДНО – 52\1).

Дискусійні положення та зауваження.

Відзначаючи в цілому достатній рівень наукових здобутків дисертанта, обґрунтованість переважної більшості результатів дослідження, слід звернути увагу на наступне:

1. При розробці концептуальних положень забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків (с. 81–85) не досліджено критерій ефективності дослідженого механізму, що знижує наукову цінність даної розробки.
2. При описі сутності фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків (с. 33) звертається увага на такі її характеристики, як оперативність, маневреність та економічність. Водночас доцільно було приділити цим характеристикам більш змістовну увагу, оскільки визначення характерних властивостей певного явища є невід’ємною складовою розкриття його сутності.
3. У параграфі 1.3, с. 77 представлено взаємозв’язок видів фінансової гнучкості прийняття рішень, обмежень та інвестиційного потенціалу банку, що без сумніву представляє серйозний науковий інтерес, оскільки значно розширює спектр сприйняття фінансової гнучкості та її потенціалу. Але розкриття сутності інституційної, ринкової та адміністративної гнучкості з точки зору послідовності викладення матеріалу більш доречно було б подати в параграфі 1.1.
4. В рамках запропонованої стратегії забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків в Україні (параграф 3.3, с. 172–181) слід було змістовно наповнити її відповідними підсистемами, а саме: нормативно-правового, організаційно-методологічного та інформаційно-аналітичного забезпечення.
5. У параграфі 3.2 (с. 157–172) автором представлено апробацію моделі забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків на прикладі ПАТ «Укросоцбанк», за результатами якої отримано економічний ефект у розмірі 83 тис. грн як різницю між загальним доходом

інвестиційного портфелю за оптимальною структурою та фактичною з урахуванням прибутковості цінних паперів та вартості портфелю у 5 млн. грн. Однак, проведена апробація була би більш методично обґрунтованою, якщо б вона проводилась на прикладі декількох банків.

6. У запропонованій автором системі показників адміністративної гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банку (параграф 2.3, с. 19–131) не включено оцінку операційних ризиків, які виникають в процесі прийняття управлінських рішень в банках, що певним чином знижує практичну значимість представленої системи.

7. В першому абзаці формулювання наукової новизни (с. 7) автор стверджує, що в дисертації вирішено важливу актуальну проблему забезпечення фінансової гнучкості прийняття інвестиційних рішень в банках, в той час, як в роботі кандидатського рівня вирішується конкретне науково-практичне завдання, а ніяк не проблема.

Загальний висновок.

Детальне ознайомлення з дисертаційним дослідженням Житаря М.О. дозволяє зробити висновок, що мета роботи повністю досягнута, поставлені завдання вирішенні. Дисертація є завершеною науковою працею, в якій розв'язується важливе наукове завдання щодо розвитку теоретичних зasad, вдосконалення методичних положень та розробки практичних рекомендацій в сфері забезпечення фінансової гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків.

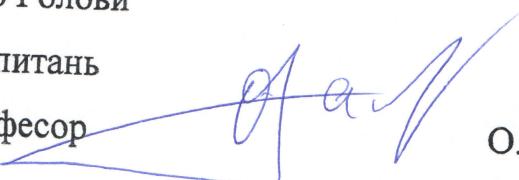
Стиль та мова викладення положень дисертації та публікацій автора є науковими, чіткими та зрозумілими, спостерігається логічно-послідовний зв'язок між питаннями, що досліджуються. Отримані наукові результати є новими, достатньо обґрунтованими та практично значущими.

За оформленням, змістом, новизною отриманих наукових результатів та повнотою їх відображення в опублікованих працях і оприлюднення на наукових конференціях дисертаційна робота «Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків» відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13

«Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор, Житар Максим Олегович, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Офіційний опонент

Радник Харківського міського Голови
з фінансових та економічних питань
доктор економічних наук, професор

O.B. Vaschenko

Лідіє Васюренко О.В. заявідчу.
Зашучинськ першочергово
справами фінансового
контролю - начальник
Служби персоналу
Харківської міської ради

A.M. Пропущена

Відмінно
Відмінно

15.06.2015
ВІДМІННО
21210508
F.B. Велика